

[Ekr. Christensen.]

at den udvikling i retning af ensidig politisering, der foregår inden for vore højere uddannelser, er med til at skabe ufrihed for de studerende såvel som for lærerne og er med til at skabe en dyb kløft af mistillid mellem befolkningen og den studerende ungdom til stor skade for det samarbejde, der nødvendigvis må være mellem disse to parter. Jeg har ikke noget imod marxister, fordi de er marxister, lige så lidt som jeg har noget imod liberalister, fordi de er liberalister. Vore læreanstalter må selvfølgelig beskæftige sig frit med disse ideologier såvel som med andre politiske ideologier i uddannelsessøjemed, ligesom vi må respektere de unges ret og vel næsten pligt til at have en samfundskritisk holdning.

Men vi må på det kraftigste protestere imod en udvikling i retning af, at vore universiteter og højere læreanstalter for skatteborgernes penge ser det som deres opgave at bibringe vore uddannelsessøgende en ensidig politisk-marxistisk, samfundskritisk holdning. Det har aldrig været tanken, at vore universiteter og højere læreanstalter skulle være politiske uddannelsessteder. Det må derimod være en offentlig uddannelsesinstitutions formål at dygtiggøre de uddannelsessøgende til en indsats i samfundet på de vilkår, dette samfunds politisk ansvarlige kan tilbyde, og så er vi inde på de højere uddannelsers faglige niveau. Det er min bestemte opfattelse, at vore uddannelsesanstalter sætter en ære i at lægge sig op på et fagligt højt niveau. Det er også min opfattelse, at langt de fleste af lærerkrafterne vil fastholde dette høje niveau.

Med medbestemmelse følger normalt større medengagement og ansvarfølelse fra de medbestemmes side. Det er derfor godt, at de uddannelsessøgende har fået medbestemmelse på vore læreanstalter. Men jeg vil gerne rejse det spørgsmål, om det er i de uddannelsessøgendes og samfundets sande interesse, at de uddannelsessøgende i de studienævne, der fastlægger form, omfang og indhold af såvel studier som eksamen, har 50 pct. indflydelse og dermed let selv kan komme til at bestemme de krav, de skal honorere til daglig og til eksamen. Jeg tror ikke, vi undgår en overvejelse i retning af større indflydelse i studienævnene til undervisningsanstaltens ledelse og lærere, hvis

vi skal undgå en mere direkte politisk kontrol med uddannelsernes målsætning, indhold, omfang og længde.

Længden af uddannelserne har jo både noget med arbejdsindsatsen og økonomien at gøre. Med den økonomiske udvikling, vi er inde i, og med den kløft, der er skabt mellem skatteborgerne og de uddannelsessøgende, in mente må vi nok se i øjnene, at det bliver sværere og sværere at få de tilstrækkelige økonomiske midler frem. Bl. a. derfor må uddannelseslængden på læreanstalterne ned til et forsvarligt minimum, og så må vi åbne for de nødvendige efteruddannelser og kurser, der kan tilgodese specialuddannelserne på de højeste niveauer. Denne udvikling vil næppe skade uddannelsesniveaet, snarere tværtimod.

Kunne vi så her i tinget blive enige om at lade de unges uddannelse bortset fra det første uddannelsesår, hvor stipendier kan være på sin plads, finansiere af de unge selv ved statsgaranterede lån, der tildeles alle uafhængigt af forældrenes indkomst, økonomi, formue, og med en rimelig forrentning og afdragsordning, så tror jeg, at vi på en sund og god måde kan få en naturlig adgangsbegrænsning. Vil vi så yderligere — og det skal med — lægge vægt på den optagelsessøgendes studiegnethed og forudgående kvalifikation af såvel boglig som praktisk art, kan vi måske undgå en direkte adgangsbegrænsning i form af kvotienttal eller lodtrækning. Vi undgår ikke disse overvejelser og deraf følgende beslutninger, for vi kan ikke med bevidstheden om hurtigt spirende akademisk arbejdsløshed forude fortsat optage et ubegrænset antal unge og føre dem igennem en samfundsøkonomisk kostbar uddannelse, for at de efter endt uddannelse må overgå til social forsyning, fordi de intet arbejde kan få. Det er at føre de unge bag lyset.

Centeruddannelsen, der nu skal gøres forsøg med, har måske med sine muligheder for hurtige uddannelsesskift virket dæmpende på denne truende arbejdsløshed. Det skal være mit håb, at vi fra folketingets side må få held og styrke til at lede denne udvikling og nydannelse inden for vort uddannelsessystem i en sådan retning, at vore højere uddannelsesanstalter kan fastholde deres faglige niveau — og det er nødvendigt — til gavn for det danske samfund og dermed